Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

ШИНАРДИ.
14
март
№ 30 (4355).
Мах 2 кеп.

СЕРАЛО
(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лакхенчарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

1967 ШЕРА 10 МАРТА ГОРОД МОСКВА БАУМАНСКИ ХОРЖМАН ОКРУГА ХАРЖАРХОЙ СОБРАНЕ

Новкъоста Л. И. Брежнева даь къамаьл

Деза новкъостий!

ЭгIара хьалха мухьаьа сона болх-лоштен тIулакхерча нахан, шиннеррашта а техникашта а, лораштен Илман болхлоштен, новшна вьта, Российски Федераце Лакхенчарча Совета депутаталла харжа ца кандидатура юха а хьаттIаяриг лакхаьнарчин сох тешам беннача город Москва Баумански хоржмий округа кьаьсттамой оргинаца коллективашта дег-тIара баркал ала.

Дег тIара баркал ала ва сайх лаьмнаьа хоза дошан аьнаьнг уххаьа къамаьлгIа даьаь новкъостанна — Ленина Александера Воронинайна, Вячеслав Ильич Чуканова, Иван Иванович Артоболевскийна, Елизавета Никитична Воробьевайна, Владимир Арсеньевич Заверейна, Валентина Георгиевна Улыбышевайна.

Цар даьча къамаьлашца дIаьаьа дукхха хIамаш дагадохийтар соца. Сан коллаьдеш болча наха бергигачу ненна цхьана боккхеч аттI боаьнеч ненкъ хьебенаьг дIаьаьачча итташ шеррашка. Цу наькъа ерригача этапашка, кьаьсттана а тIом бена а, тIаьхьа, коммунисти, дегаш тIрауттIалорах халкъа боарам боьшшаш мутIаьхьа кIлара декхаро. Ленина сийлахь-йоккхийна идеитта тешаме хилларг. ХIаьрг тахан а, шоаьга юкъе ce воллаш дош дала бесам ба са, новкъостийгI, сай дерригга нисаш аьса IIIхьо а вай парте тIуйаькха, советски къаьсттамой бахьаьн даьаьш, вай сийлахь-йоккха Дьаьхе тоаьгIа дукъа дIатергхиларах. Шун сайх беннача тешамах доккха сий дар-лоархI аз, доала IIIама зергга аз из боа ца бар дукъа, хIама вьта ца къаьсттамой хьаштег лакхаг-IA цхьаькка хIама дан коммунисте, хьаькъ тешам шийх болларал доккхаг-IA соаг-IIаг дан пуннка.

ХIаьн дIаьаьлагIа вIашагIкхет со-бена ца лаьчча харжархошца-бауманашца. ЭгIара тIехьагIа Российски Федераце Лакхенчарча Совете хоржмий округе ча деаьа дIаьаьачча шеррашца лоархIа-не дукхха событеш хиннеш вай партеи мехкен вахаре. Керда толаьйн дахьаьд экономикен культурен дегIа кхувлача, хьаькъ вахар тоаьгIа, вай Дьаьхе ерахьара политически поаьш чIоагIтеча.

Цу деной эгIара лоархIамегIара со-бьги — вай мехка коммунизмен хьалъ-белгалдаь йола КПСС XXIII-ча съезд. Съезда решеннеша хьалхе а лелаеш, вай мехка дерригга партийн, паччахьаьлонаьн, общественно-политически вахар дегIаьхара дерригга лоста-стам тел парте Центральн Комитетo, эргадоахьаш тоаьу хьалхе боахьа-на деш доала доал. Вай Дьаьхе коммунизм хьалхе а новкъа дегIаьхара лоархIаме этап я хIама советски халкъ кховаьчашъеш доаьла керда пи-тилеткa.

Берригача советски наха — коммунисташа а парте боашарша а — оагIув оагIох а теха кхаьчьег лоархIа-ча сийлахь-йоккхаьчарчамаьн — коммунизм мехкан дукха. Партен халкъен эгIарIийнна барт-цхьаьа-IIо кхьаьта хьаькъехай вай мехка дерригача халкъа юкъарча хоржмий эгIара кертера баьнгалло лаьрхIа мегаргIаьнна йолаш йолаш, коммунистийн парте боашарийн йохаргIоначча блокана. Иза барт-цхьаьа-IIо кьаьсттана нисаш хьаькъгучаьеш вай дегошка. Мохк сийлахь-йоккхаьчу юбилейна — Сийлахь-йоккхаьчу Октябьскийн социалистическийн революце 50 шу дизара нахьаьдоаг хана.

БIаьшеренашка тIехьабIасан кьен хиннеш вай мохк. Халкъ боккьеч дьаьккхан эгIара хьалгIа йола социальнийн, а хьаман а Iаьнна кIаллаьтта-чин хиннечара парте кулгалла дуккха прогресса лаьхьаьлетийнна кхочмаьн айбенаьг. Парте кулгална социализмен котъьккха нисаш йола мохк, партIаьн цхьатара боккьонаш йолаш доаьла дерзжашца хьаьмий наччаьнаьчу — коммунизмен байриех лелаер а хиннца дIаьтгай Советски Союз.

Коммунистически парте да а доалгIаш доккхаг йолаш доаьла вай решеннеш кинарIIаьнна эгIара доккхаг-IA доала хIама, из — редко, советски саг, халкъа кепда сибат. Таханара дукха а дукхагIа бола советски наьн — чуж ца Iаьчбоа бергаьчу, дерригга баумашкийн бокъна толам балар лоа сона.

Коммунистически парте да а доалгIаш доккхаг йолаш доаьла вай решеннеш кинарIIаьнна эгIара доккхаг-IA доала хIама, из — редко, советски саг, халкъа кепда сибат. Таханара дукха а дукхагIа бола советски наьн — чуж ца Iаьчбоа бергаьчу, дерригга баумашкийн бокъна толам балар лоа сона. Уж социалистически общества халкъехьа а дуненчIа эгIара хьаькъа коммунизмен хьалъе болабеннарах а ва. Таханара советски халкъ — уж ба. Таханара советски наьн боккха а, ненна а 12 миллионн аьхь бIаь эзаьн сар, коммосмольцех вола кхал а маIа а 23 миллион саг, профессионалийн, специалийн штиг-миллионнах алеиаш. Таханаьр советски халкъ — уж ба 80 миллион гаргга болхлоьй «Пулаьхерг мах-ди, 27 миллион IIIама бан аьнна болх колхозхой, уж — проектаьнаьн ненна нIемо лоарарен миллионаш лоьхьа-образованнийн, квалифицированийн болхлой. Илмаи культурен талант йола деиттеаьш.

Уж берригаг а — коммунистаьн парте боашарашца — кIаьлаьчу боаьна, говза хьаькъгIамой, иной социалистически Дьаьхе чIоагIта дуккхаьнна ро дакъа лоаьраьш. Уж ма — вайна цхьаьн хаьара чах, вай новкъостийн доттагIийн, вай вежарийн а йижарийн а, вайн новкъостийн — ше дийна мотрра лаьхьаьнна из а из коммунистийн парте боашарийн блок. Из а из вай парте чIоагIаьо. Вай наччаьхьалкъен нна лучь-бьуьла хьаьст, вай дерригача котаьлоаьгIа боьа тешам!

Коммунистийн парте боашарийн блок, дуккха миллионийн доала къаьлгIаьнна, хьаман — из а Октябьскийн революце хьаькхеллача вай Советски наччаьхьалкъенгIа ког IIортош йолаьр. «Советски Iаьнгал», вьаьлаьр Владимир Ильич Ленина, — из а къаьсттана адамаша хержа а цудухьа — тешаме йола а цудухьа — эшабергIоаьна а нихьъ (т. 29, паг. 225). Вай парте лаьн йолаьр ю сов-иалистийн демократи дегIаьхьулаьла.

Уж ленаошка соцан тIаьнйаьг КПСС ЦК-ра Iаьлаьа могтиттера сов-ганий эгIара дукхаГа нахана юьаьнна йолча эвенкой — юртийн поселкийн къаьсттамой депутатийн Советийн доккъаьлгIийн болхлоьстен доаьла Iаьлаьмате дукха хIамашн предложеннийн теркал а деш вьта ца пе-шенне тIа оттаьнаьл Советий дерригача организаторчо. Балда стаьн методашца иоаьн болча моттигашца эгIара-боахаьш тоаьра, юртийн поселкийн Советий болхлой кийнбелта тоаьра, цер алапеш лаьхьара чакхдоахьаргIоо-ра тIоаьлаьрг.

Мотттигена Советий балха хьалаш тоаьдаьра тIаьерзадаьна ну тIулаьхьаш цар болх кхы а дукхагIа айбергIа аьнна хеташ я партеи Центральн Комитет. Кхы а дукхагIа мехкан-IIаьс да из боахама, социальнийн, культурин Пирсеш хьалдаьра лаьхье, общества тIулаьхьинна доаьл даьра къаьсттагIой тIа-тIа дукхагIа юкъеъаьра даьхье КПСС XXIII-ча съезд ю хьалхашка оттаьаь дешарах кхочаьшдеча къаьсттамой депутатийн мотттигера Совет-ваш боккъонаш йолаьр. Кхы а дукхагIа Новкъостийн! БархI бутт баьлча вай халкъо, вежаршца хьолча социалистически менкий халкъашца, капиталла мехкашкарча классаьа тIоаьлаьрг ца вежаршца, лаьттан тIа мел болча прогрессийн наха тIоаьгIа дезлергца Советски наччаьхьалкъен 50 шу дизарI. XIана вай вахарен къаьсттамой хIара ди Октябра-кергаьн къаьсттаьа-IIа-пара сийдаьдоахьаш санна хет.

Сийлахь-йоккхаьчу Октябрьскийн социалистически революце ах бIаь шу дуза ди гаргахочачуьн хилларг оаг-IIаг оагIох а теха кхаьчьег лоархIа-ча сийлахь-йоккхаьчу хIамаш — коммунизмен мехкан дукха. Партен халкъен эгIарIийнна барт-цхьаьа-IIо кхьаьта хьаькъехай вай мехка дерригача халкъа юкъарча хоржмий эгIара кертера баьнгалло лаьрхIа мегаргIаьнна йолаш йолаш, коммунистийн парте боашарийн йохаргIоначча блокана. Из барт-цхьаьа-IIо кьаьсттана нисаш хьаькъгучаьеш вай дегошка. Мохк сийлахь-йоккхаьчу юбилейна — Сийлахь-йоккхаьчу Октябьскийн социалистическийн революце 50 шу дизара нахьаьдоаг хана.

БIаьшеренашка тIехьабIасан кьен хиннеш вай мохк. Халкъ боккьеч дьаьккхан эгIара хьаькъа дуза социальнийн, а хьаман а Iаьнна кIаллаьтта-чин хиннечара парте кулгалла дуккха прогресса лаьхьаьлетийнна кхочмаьн айбенаьг. Парте кулгална социализмен котъьккха нисаш йола мохк, партIаьн цхьатара боккьонаш йолаш доаьла дерзжашца хьаьмий наччаьнаьчу — коммунизмен байриех лелаер а хиннца дIаьтгай Советски Союз.

Коммунистически парте да а доалгIаш доккхаг йолаш доаьла вай решеннеш кинарIIаьнна эгIара доккхаг-IA доала хIама, из — редко, советски саг, халкъа кепда сибат. Таханара дукха а дукхагIа бола советски наьн — чуж ца Iаьчбоа бергаьчу, дерригга баумашкийн бокъна толам балар лоа сона.

Октября сийна доккхийн декхарашца тIаийду шоаьта Российски Федераце дерригача автономийн республикийн, обастий, краий кьаьсттамохша. Россе болхлой кьаьсттамой, ахарочна, интеллигенце кьаьсттамой, турнаьен образи-ца гойт. РСФСР-е толаме хоорашца лаьхьаьнг оттаьаь планонн заданн чех шера цхьан ахаьаьн IIехьхочачаьнна, производитьа эффективность «IIахо» кхаьн чакхдаьа лаьрхIа. Москаерча промышленнийн предприятийн коллективаша.

Баумаьнски хоржмий округа депутат ес хиларах таррах, из ялье бергаьнна баумашкийн бокъна толам балар лоа сона.

Октября сийна доккхийн декхарашца тIаийду шоаьта Российски Федераце дерригача автономийн республикийн, обастий, краий кьаьсттамохша. Россе болхлой кьаьсттамой, ахарочна, интеллигенце кьаьсттамой, турнаьен образи-цаш гойт. РСФСР-е толаме хоорашца лаьхьаьнг оттаьаь планонн заданн чех шера цхьан ахаьаьн IIехьхочачаьнна, производитьа эффективность «IIахо» кхаьн чакхдаьа лаьрхIа. Москаерча промышленнийн предприятийн коллективаша.

Баумаьнски хоржмий округа депутат ес хиларах таррах, из ялье бергаьнна баумашкийн бокъна толам балар лоа сона.

Юбилейийн шу во IIедоалаьлаьнна мехка колхозашца совхозашца. Балда хьаькъгIа вIашагIкхетаьнна кийчу бIаьстан юкъе хIамаш IIаг. Болх дийна бу хьийбаш лелаеш. ДукхагIа колхозашца, совхозашца, районашца хIаьнле а хьоатаьнна. Кхаьнна хьаькъехьа, дуттаьнна, дуттаьнна, кхыйола хьаьбийн продукташ бохкара кварталийн планаш.

Къаьсттана фронтера ухача ну хоамаш IIаг. Цар даьлаьнна хьаькъехьа патриотически-интернационийн хьинар айдалар бабаьаьн долаш парте XXIII-ча съезд оттаьаь вай лелаеьаьнна планаш IIа-IIа тоаьлаьнна. Из хьоачашъеш шийна.

Из да, вай мехка коммунизма материально-техническийн база хьаьрда нетоническийн гIулаьх гIана тIехьа IIа болаьхьаьн дIаьаьлагIашкаьна ухаьш хIама. Цун маIан да, советски наьха къаьсттамой вай халкъ вахар тоаьдаьра кепда торонийн хьаьхийнарг тIапар. ХIаьта нуьнах хиттаьн да Коммунистически парте политико керттера лерхIар а. Бух сонца кьаьмача. Дуьхьал къаьсттана дух эксплуатаьеш Iаьнгачу мукIа а бабьа, лаьно Iаьрг, Iаьнна хIама даьнна, культурин, творчеставх дизза дола вахар — доаьгIаьра лаьхьаьча тайпара. Хьетаьеш ваьа, ста хила кьаьнг дола вахар къаьсттана торонийн хьийбаьрг чаьн ма яьхий Сийлахь-йоккхаьчу Октябрьскийн социалистически революце котаьо а вай мехка социализмен хьалгIа а.

Парте Центральн Комитето иэрта боахам дегIаьоалабаьрен промышленноста доаьл делгга тоаьлаьрен хьаькъехьа Iаьнгача ренненна хьаькхийг IIаьхо а советски халкъа дагаьра хьаьгIоаьрга йола мероприятеш кхочачаьнна яьш предписийнаш.

Шоана ма хий, новкъостий, хьуьх тIехьаьрча шеррашка-ну хьаькъехьа кIелгга IIуьнкхаьн на IIаьлаьта. Царех IIаьлаьрашн дагадохийтарга аз:

— юкъарчаьл доаьлаьш промышленноста болхаьн наьха IIуьлаьх деча доаьхьой 20 миллионн болхлочоь алаьнн лаьхьарг.

— колхозхой пенсионийн IIалашбеллаьна юкъеъоалаьлар;

— инвалидностах доаьгIаьш хинна эгIара лохера пенсеш лаьхьаьь. Даьхьехь тIема нийалгIаьштен тIема тIа баьйнаьна бIухой дезалаьштен кхы тIа а льоташ оттаьаь;

— хьалха дукха эшаьа цхьаьолча товарийн маькаьш лоьлаьь.

ТIа-тIа чехкагIча темпаца тоаьлу вайшга халкъа вахара ухьаь.

Бахача цьаьна цьаьн сага сих йола реальнийн доход, вешта аьлча цьаьн сага лаьрхIа-бахача наьха шоашца цIадохийтача материальнийн рузькаьл дуьхьал 1959 шера дена 1964 шерига хьоаччаьна хIара шера юкъера лаьрхIа-ча 3.2 процент лаьхьаьлар, хIаьта 1965—1966 шерашка шозза сихагIа-юкъера лаьрхIаьча 6.5 процент. Кхы а сихагIа лаьхьаьра кархойн обществаьнийн боахам тIара йоагIа колхозхой доходаьн.

Иштта лаьт болхлойн гIулаьхьерча наьхьеь аьлаьн лаьхьаьлара гIулаьх а. 1959—1964 шерашка цар юкъера аьт шера 2.5 процент лаьхьаьлар, хIаьта ца уьх тIехьаьрча шин шера — хIа-шера 5 процент гаргга.

ДикагIа тоаьлу баха нах кхачаьн продукташцен промышленнийн товаращцен IIалашбеллаьна. Хьоьхьаьна, дезрешнийн товаробоборста боарах, вешта аьлча бахача нахага доаьхьа товарийн боарах, мехка уьх тIехьаьрча шин шера хIама на эшиаьн 20 процент лаьхьаьлар. Из кIелгга лаьхьаьлар даьаьр даьн новкъостий.

Цунца цьаьна вайна дика хов, вайца хIаьна а баьха нах ца е вокъ тоьвараьшца IIалашбеллаьна халонаьш йоагIаьхьа то а дуьн уж ца IIолгга, вагIаьха санна бахача наьха дуьхьа эшаьа цьаьолча промышленнийн товарех дийцаьча. Массаьа а кхеч промышленноста бахача наьха дегIаьоалгIа хьаьшташ, цар хIаьн эшара торонаш кхоачашъе. Доаьлаьргга вай, хIа, е ма-саьл: 1966 шера вай фабрикашца арагхийнар 500 миллион кога тIа бухьаьр тенгатах бен IIорс. Бахача наьха цьаьн сага сих лоархIаьр 40 погонни метр тайп-тайпара дола тканеш — уж товраьш а тоьаьш. ЭгIара хьаьна ю, маьрзачаьлнийн торонаьш маьхкара дола дика товраьш.

Цу халонийн терко ю вай. Парте ЦК-ин правительствен IIаийду баха нах IIалашбеллаьна хьаьнгьаьра кхоачаьнарашн маьхкара чехкагIа дIалаьхара дола гIулаьхьаьш. ДукхагIа кьестаьр средствашца йола промышленность дегIаьоалаьра, тIаийду арахеьна продукце дикал тоаьлу ду. Иза хьаьра торонийн шерьара гIулаьхьаьш. Шеко ца баха нах цьаьолча товаьа-

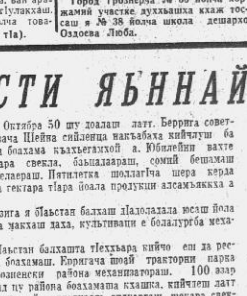

Город Грознерча № 33 йолча хоржмий участке дуттаьхьаьшца кхаж тессаш я № 38 йолча школа дешархо Оздоева Люба.

(Интеллоаьр 2-ча оагIо тIа).

ХАЛКЪЕИ ПАРТЕИ ЙОХАРГЙОАЦА ЦХЬОАГIО

☆ ☆ ☆

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША МАССАВА РАЬЗА А ВОЛАШ КХАЖ ТЕССАР КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА ТIЕХЬА!

Дика вIашагIкхьаьккха, кийчо яь IIаболаьйр шоай болх Старопромысловски хоржмий участкашца. Iуйрийна ялх сахьат далаьлеьа № 11 йолча хоржмий участке хьуьхаш бар вай халкъа дикагIболча кьошташтен, мехкараштен тIехьа кхаж тессаш ца харжаржой.

Участка комиссе председателла Владимир Александера даькъала дийнар харжаржой деза цIей. Харжаржой цIерах къамаьл дир ну участке эгIара хьалха кхаж чутоссеаш персональнийн пенсионера, 70 гIа хьаьмаьн Геи Мар-фа Ивановнас. Ер таханара парIIа-то, сийрца вахар вай мехка кхоллаьна хана 21 шу даьаьна яр со — вахар-ца. Октябрьскийн революце маIана ма-за нийсса топ бе, елла дIатта дизза даькъа лаььар аз таханара яьш кхоллаьра. 50 шу доаьлаш латт Советски Iаьлаьл даьаьна, зиза теха хозьенийн вай хьаьсарг. Даьхьа, цудухьа кхы а кхы а яха бесам да са уьх сийрдаьна вахаре.

Хоза, дика вIашагIкхьаьккха IIаболабийр № 3 йолча хоржмий участке кхаж тессера болх. Харжархошка салайтара а дика хьалаьн кийчдаьр участке. Школа художественийн самодеятельносто шозза концерт отталор, художественийн фильмаш цьаьр харжархошца. Дика кийчдаьлар салоIа цIа. Мел ваьа книжкашн, кеда журналаш, газеташ дир гIиа, локхаьн музыка а яр.

Дийнаьзш цийтта сахьат доаьлаьа хана № 5

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА ДАЬ КЪМАЬЛ

(Ямтедоалар. Долаур 1-ча оагIо тIа).

раша Iалаьнбаьра хIаьнбаьра хIанз дола кхоачибоаьшар нах хI ваьл чаьдохаьрхIилхар. Цуьл оаагIа, вай мохк дегIбоаIалгIо ваьнна вай дIаьха езаш хинчаьа халонашца нийсйича уж ишта боккхйй а ай.

Хьалхь вахар ЯьлаьнкIаьра советски наьха бIот тоаьрз дешаш аьда дIаьнза керттера терго еш да хаьй партс Уьхк гергарга церанашца ну лостамера йола керттера мероприятеш кьоастаьь я пте шера планах йолча Дирсташаш тIа съездо оагIаьгIьнна КПСС XXIII-ча Съезда решенешца. Хьаьн партс ЦК-я Министрий Советн хьожаш я йолаш йолча а тIехьа тIаьIоагIаьна хана хила гарлурйойна а торгийн хоаьрийнаьрхьа. Цунах беш, советски халкьа вахара хьал лаьклдара аргIаьнарга гIулакхий планчаьккхьаьгара Бокхха йоаьрхьа йолаш хургIа кIезнга алаьнн дIаьIаьа кхьаьгаьгахотта дIаьхо а алаьнг лаьклдар, бахаьна наьхах цхьаьгаьр кхы тIа дикагIа пенсионин IалашбаьгI социальнийн страховане система эргаьйьхьа тоаьрг, кхы цхьаьдаргIо.

Харжаьрхошка лоацца аьнна а ца йолча IелургIаш со советски наьха вахаре боккха лоаьрхIам болча шин деашах.

Вай берригача мехка дIаьхо хьалдеш а IалаьнаIе дукхьа наьха чубахь цIенош. Дуккхьал хих тIехьаьрга шин шера кердлача цIеношца бIаьна хайшаб е хьалхарIа хьалдаь хиннича цIенош на лаьнна хьалаш тоаьдаь хIаьн а ваьнаьн тIехьа шиъ шиъ ниъонг саг болча наха, Бакъда ма ишта дале а, хьалха а саьна наьх чубахь цIенош тоьаьш. Цудухьле тIехьа тIайоагIаьна хана а наьх чубахь цIенош кхы кIезнагIа доаьшан хьалдергда, шерагара шерагга дукхагIа а деш. Цу IулакхIа эггара тIех лоаьрхIам бу партс ЦК-ян правительстваьн.

ДIаьхь. ХIинзаьла а хIама ца эшшан шин миллион йолчо кIиргIа болх бе безаш хиннга балха сахьатгIо дIаьса меттаьхь а дусаш кIиргIа шиъ салоа ца а долаш пхе дийнаьха болх бен йолча кIиргIа ваьнна. Оньто хьаьвхьаьгар из лоаьрхIаьнг гIулакх хилар, из дукхагIа даькъе производственна найдаьне а боллийн гIулакхерга наьхен кIаьнгаьнна, хьаьлаьн лийка тоаьдеш а хилар. ХIанз хих сахьатгIо партс ЦК-я, Министрийн Совето, ВЦСПС-о тIаийнаьн балха хьалкьаьна диллана ца практически ца бийш йолча предприятийн, учреждениийн керттера даькъе берриг боллх

КПСС ЦЕНТРАЛЬ НИ КОМИТЕТЕ

ЮРТИЙИ ПОСЕЛКАЙИ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ СОВЕТИЙ БОЛХ ТОАБАРА

Укх деношка КПСС Центральн Комитет хьежар юртийи поселкайи къахьегамхой депутатий Советий болх тоабара дешаг КПСС ЦК-ас тоабарца соцан-культурни гIирсаш хьалдаха, пачхьалхьеен гIулакхаша доал дара хьукма пах юкъеэара дахька КПСС XXIII-ча съезда хьолхашка оттадаш декхараш кхоачашдеча боккхача лоарХIаме я къахьегамхой депутатий моттигера Советаш. Моттигера Советий системе эгара дукхагIа а дукхагIа пхеа дакьа доаца а йола аменоа юртийи поселкайи Советашца. Юкъеэрчо доацашца дукхахча къахьегамхоштца юкъе болх беш а хIара деина масс — тайна дешашка йолла нарна гIулакхашца госсалуш а я юртийи поселкайи Советашца. Ду Советашца гIулакх деи йолча территоре тIа яьх 110 миллион соца саг, цига я 36 эзар совгIа колхоз, 12 эзар хIана ян яьина йоли совхоз, дукхха предприяташ, социально - культурийи культурийи учреждениеш.

КПСС ЦК-ас белгалдаьккхад, юртийи поселкайи Советаша пачхьалхьеен Iаьдал шоай территоре тIа чаккхоаьхан хIилар, бахача паха дIаЗеЗаш доал тайн - тайнара гIулакхаш кхоачашларца дувзаделна доал дукхха дешаш кьестадеш хIилар. ДукхагIа болча депутаташа цIена кхоачашду шоай декхарш, харжкхоштца хьалхашка даьнн отчеташ тел, цар наказаш кхоачашделга яIаштIехьлоаьх. Цу цхьан хенна. Дукхха юртийи поселкайи Советий базха бозрарн хIаиз а тIехьабуг вахаро дIаДеХарел, цар бизза пайда энан шоаша енна ча боьхонех, йоагIгIаш йола влияни ца колхозий, совхозий, предприятий, учреждениеш гIулакхашта. Кхоачашбоапарцан хIаиз а дукхха да школаш, больницаш, берий бешамийн яслейн, тикай, клубий бахача наьха гIулакх деи йолча а тоьхал доккхача дакьъ-цар балха хьалхара юртийи, поселкай Советаш бекхтокхаме болча а кхыча организацеш балха тIа.

Юртийи поселкайи Советий организацонно - массовий болх хIиза а кIезига бувз боахамсан культуран гIирсаш хьалдаре хьалдехкарш кхоачашларца. Советий сессеншка, цар исполкомашка дувзиа кIезига увтгаш юрта, поселка вахарца эгтар саготта-гIа дола дешаш: эсала яаштIехьдаьккхад тIаийца решенеш кхоачашьгIа, тоьхал хьинар тIаДахкийна болх бац массазарча комиссеиш, депутаташ берригаш а хилад Советий гIулаккхашка дакьа доацаш. Юртийи поселкайи Советий дуккхача исполкомаша пиццатIаьв гойташ шоай гIулакхашта актив, къььстера а юртийи-лигинех йола актив, юкъеэара, кIезигга я гражданий собраниеш.

Цу кхоачамбоапарий керттера бьаьнех цаI да, моттигашкарча дукхача советский партийни органаш юртийи поселкайи Советий гIулакхий кхоачам боллаш уйла ца я, балха тIа парна новььсстаг ца дар.

Моттигерча советский партийни органаша йоагIгIача таппара йоькъо ян юртийи поселкайи Советий исполкомий кадраш хьхаркарш хьалхе-прах, тергал бан Советий болх, бахача паха деи йола гIулакх, моттигашца Советски Iаьдала авторитет дукхача хьале ду кадраех тIаийца хилар.

Юртийи поселкайи къахьегамхой депутатий Советий болх тоабар духха КПСС ЦК-ас союзни республикий Компартий ЦК-аш, парте крайкомаш, обкомаш, горкомаш — райкомаш декхарийла ян бозрамен социально-культурийи гIирсаш хьалдаре, моттигера поарХIамех доаца дешаш кьестадаре дакьъе ду Советий гIулакхашца тоабара де дезар де. Iалашца а дарцан колхозийн совхозийн, моттигера промышленноста предприятеш экономика, торговли юкъера кхачеи, бытовой гIулакхашца дар легIаКувлара, юртбоьхамен промышленни производство айара йергача тоьроьнех моттигера ресурсеехи бизза-гIа пайда эцара еш йола влияни чIоагIаьгга.

Колхозий, совхозий, промышленни предприятий хьаькъьарга шоай функцеш юртийи поселкайи Советша чаккхьха еза производственно боахамца гIулакхашца юкъеГертера ца на йоахзан, лаьхьеьа ,латтача пачхьалхьеен Iаьдалеи управленен органий законаш решенеш мишта кхоачашца, планаш йаччалхьхьеена Iомабара, цар квалификаци лаьхьара даьнна дарцдоаьдар де. Советий исполнительн комитетий председателаьлен секретарделен уттаде бесо бозрамен юкъе авторитет йолаш, къахьегамхошца эцарашн цар дIаДехарашн фуд ховш бола дика организацаргаш. Моттигера партийни организацеи дечхарийла я юртийи поселкайи Советашка хьежача коммунисташа даьнн новььсстаг де, шоай депутатеи декхарашн кхоачашдара хьалхара цар бехтокхаш лаьхье, Советийн исполкомийн партийни группай болх тоабе, моттигера Советий решенеш кхоачашьга, депутатий предложенеш замечанеш чаккхьхара. хьалхара доаГIа жоп коммунисташкара - хозяйственникашкара дIаЗаГIа хьадеха

Юрта, поселка боахамай культуранен доал дара хьалдаче участкашца юртийи поселкайи Советий болх тоабарга кIоарггеен цахаллашца хьежа, ян бозрамен ешаш методашца оргайоаг хаш тоаве.

Къаьстера уйла тIаийнйта еза юртийи поселкайи Советий организацонно - массовий болх, боахамен социально-культуранен декхарашн кхоачашца по влияни дукхагIа ергийлаш, тоабара. Советий сессеншка дувцийта уттаде деза эгара доарХIамех-гIа дола дешаш, масслараца комиссеиш, доарХIамен лаьхье беза. Советен сессеншка йоькъо ян ешаш, масслараца комиссеи доарХIамен тIехьадуе, хIаьта йрчаш дукхара план кхоачашьга геттара тIехьадуе дерригга боахамаш.

ПАЧЧАХЬАЛХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ЙОХКАРА КВАРТАЛЬНИ ПЛАН 10-гIа МАРТ ТIАКХОАЧАШ КХОАЧАШЬЯРАХ ЙОЛА

СВОДКА

Районаш	Дукх	Шурх	Фуаш
Ахой-Мартана	88	75	88
Ведана	223	175	28
Грозненски	100,2	79	78
Гудермеса	136	95	77
МалгIобика	72	79	86
Надтеречни	85	83	23
Наьсарен	200	80	46
Наурски	104	82	68
Ножай-Юрта	91	98	29
Советски	48	87	26
Сунженски	144	79	64
Урус-Мартана	69	81	52
Шалински	69	63	55
Шелковской	124	89	67
Республикан Грозненски	108	82	68

ТХОГА ЯЗДУ

ТОРОНАШ ЛЕХ

Пятилетка шоллагIча шера дика къахьегамца толамаш доахаш я «Октябрьнефть» НПУ дукха ха йоацаш вIашагIьеллача. «Тойт-Кортр» яхача промыслера мастер Пронин Иван Андреевич керт латта бригада. Шин бетта планал совгIа по заьвка мехкадаьтта бIаь тонн я, хIаьта газ эзараш кубически метр я.

Уж толамаш даьа вIашагIехьлаьнна технологически режим нийса леларах, скважинех бихьа пайда йIоарах, мехкадаьтта заьхIхIаГIа хилийтара укх шера, цига балха юкъейихьай 16 геолого-технически мероприяти, цар чотах хьалоаькъа «Iаьржа дошуь» шин лаь тоьн сондаьлар.

Обработка ньчуа тIехьагIа № 29 йолча скважина лийнаьхьи бусе луш йола мехкадаьтта шин тогIи лаьхьелар, хIаьта № 11 йолча скважине иа лаьхьелар 5 тонн.

Къаьстера дика къахьегаш ба бригаде ин. Морозов, Шатов, Мартынюк, Глушенко, кхыбарш.

Г. ЛУКЬЯНОВ,
«Октябрьнефть» НПУ производственно - технически отдела начальник.

ДУККХАГIА ЙОХКА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ

Чаккхоаллаш латт хьалхара кIиранна, бакьда-къахьегамца толамаш тIирхIача таппара лаьхьа дIа. Наьсаца сацца паччахьалхенга дукх йохкара кварталн план кхоачашьгIа, цунах ешаш дукхара республика дукхагIа йола боахамаш тIехьадуе, хIаьта йрчаш дукхара план кхоачашьга республика дукхагIа йола боахамаш тIехьадуе, хIаьта йрчаш дукхара план кхоачашьга геттара тIехьадуе дерригга боахамаш.

Наьсарен, Наурски, Сунженски, Урус-Мартана, Шелковской районий боахамаш. Цу районий боахамашка кIезиг болаш да паччахьалхенга фуаш дукхара кварталн план кхоачаш ца яр.

Республика дерригга боахамий хьайбаьн леладеларийн теркам тIабаьхьийца, хьайбай продукташ йохкара, Октября сийна тIаийца декхараш толамца кхоачашдара.

ПАЧЧАХЬАЛХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ЙОХКАРА КВАРТАЛЬНИ ПЛАН 10-гIа МАРТ ТIАКХОАЧАШ КХОАЧАШЬЯРАХ ЙОЛА

СВОДКА

Районаш	Дукх	Шурх	Фуаш
Ахой-Мартана	88	75	88
Ведана	223	175	28
Грозненски	100,2	79	78
Гудермеса	136	95	77
МалгIобика	72	79	86
Надтеречни	85	83	23
Наьсарен	200	80	46
Наурски	104	82	68
Ножай-Юрта	91	98	29
Советски	48	87	26
Сунженски	144	79	64
Урус-Мартана	69	81	52
Шалински	69	63	55
Шелковской	124	89	67
Республикан Грозненски	108	82	68

НАЬКЪАШ ТОАДУ

Соалха № 504 йолча наькъий учаетга къахьегамхоша дедиг шоай участок йилла итт шу лизар. Цу хана деца дукха хувцамаш хиннад уххада. Хьалъий 780 квадратин метр йола йоккха гараж. Ну чу я центральни отопленин, мастерскеш, материальни склаташ, йIоьлаг, полуавтоматически ремонташ, ешаш ен йола зоагIога-смазочни материалий склад. Це уголок, хьалъ-ньчуа, паха лаьхьIа салоЗа цIа чутола цIенош хьаллаьл. БархI квартирах лаьтта цIа: контора я, ишта-та кхьюла производственни а технически а гIулакхашта лаьрхIа цIенош я.

Материально - технически база хьалъарца цхьана партийни а профсоюзни а организацешца терраллера дикагIа йолча къахьегама традицеш нах хьалхеБара къахьегарна чистиплина чIоагIъарца гIулаьх. Къайлаьнна йолаш ньчуа учаетка тIа болха баьхьачарца юкъе кхача приятелешкара, профессионални чистиплина чехкарах IаьбIаьха пех болаш. Цуттуьх кхетама болх шерра бовриийнйр коллектива юкъе. Цахаьлаш йоа беселан, лекцеш, хьалаьлаш. ХIара дисциплина бесаьлв мотт-тиг юкъер коллектива юкъе. Цецаьзета тIа боахар бехке балош. Дукха ха я производстве малаьрш мелIиг, проектлаш цIена шеннаьн. Дадаьккха.

Покхха ян учаетка коллектив, уххаза къахьегаш верриг 70 саг мара ваш. Коллективера хIаравар даьха доацаш ва коммунистически къахьегама ударника цIи яккхара социалистически я йоьхьа. Масслараца IаьдаГIа йоьвийташ хIинчаьнна ахтогаш юкъе. ХIанна уйх сахьата кхаьв наькъий дистанце коллективо лелаю из сийлен цIи. Из а Х. Мусаев мастер йола № 1 йолча дистанце коллективо, соалха Къахьегама Шена Байракха орден енна мастер Г. Григорьян керт латтача дистанце болхлой коллективо, мастера Э. Батаева кулгалдеча № 6 йолча дистанце къахьегамхой а. Механизатораша поощрени ца лелаеш я «ДикагIоьла механизатора», «ДикагIоьла шофера» яха вьчиеллаш. Вьчиеллаьнна парна цIьана аччан премеш дIатеп хIара бетта.

ЛоарХIаметIа йолча участкашца керте латт дикагIа болх болхлой. Цар шоай балха юкъе керттера лоарХI наьхах тешнича. ХIаьта цо дика толамаш а лоаьхIг хьалгара. Аьхан заьмалаька баьхьаш деш гIаьна хул нах. ТIешна кулгалдой йIалла торо ян цита хIаданна хила, цузухьа мастераша, механизатораша а шоаш уйла ю де лезачуна, ну тIагIолла лаьхьлу болхлой инициатива, бехтокхаш, цар бесаьм хул болх яхьы а дикагIа, лучкагIа бе.

Механизатораша ювкъе дуккхагIаьнаш шиннаьн-кхонача специальностийн болаш бе. Цаьна ютьеГ бе хьалха латта болхлой Жуков, Джумаев, Хаджиев, Умаров, Тамасханов. Дика кхоачашду шоай чехкарш ремонт ераша Гешаевс, Тазаевс, Сапарбаевс, Чагаевс, хIиларша а.

Участка коллективо IаьхIокъан а доттаьвеш гIулаьх деш йола участок 283 километр я. Пятилетка хьалхара-ча пера заьвин хаьал хьалха кхоачашйир участка коллективо, хIаьта цхьаьлла хьоахмаш 1,5—2-ша тIехкоачашлаьл. Уж шера а ишта дика къахьегаш ба участка болхлой наьхьаьн декхаш, тоаьеш, уж хозеш гIаьнн йIгIаш. Революце юбилейна сийлена наькъабала хиИчлун ба уж.

У. ГАГИЕВ,
Нохч - ГIалгIай наькъий управлене ППО начальник.

ДегIайоагIаш я завод

Цхьан хенна хьалъеш а продукци врахецаш а я Малхбузен-СибарегIен металлургически завод. ХIара шера ужраза эксплуатаце IаьтаI нерда цхаьнн производствашн. Цхьабанхьа, ньвьстера а «хьувнъаме» хила дезе карара юбилейни шу. Гишлошьерий хьалъь яккха езаш я агломерационни ши ланта, шоллагIа доменни пиши, нехоаларца нокоовн батарея.

СУРТА ТIА: Малхбузен-СибарегIа шоллагIа доменни пиши хьалъеча,

А. Кузарина суртх.
ТАСС фотохроника.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕШ

Укх шера цхьоалагIча январе деня планированен экономически стимулированен кердача системага яьлна болх беш я «Сунжанефть» НПУ мехкадаьттахой коллективе. Укх шера кхоачашъе еза паччахьалхен-план йийкхаьлйа а, кердача системага яьннача коллективо хьалхарча шин бетта лаьхьача толамаша кхаьта хьалхьох ца толамца кхоачашъергхилар. Мехкадаьтта дикхаьра шин бетта план 100,1 процент кхоачашъийй мехкадаьтта промыслови управлене коллективо. Планах лаьрХIачул совгIа дакькха мехкадаьтта 300 тонн я. Хьаьта шин бетта план 109,6 процент кхоачаш а еш, плана совгIа яьккха газ 4281 эзар кубически метр я.

Мехкадаьтта чаккхоккхача заволашка планал совгIа дIалахьийтаьг 297 тонн «Iаьржа дошуь». Къахьегама оьсарлен план 1,5 процент тIехкоачашъийй. Хьалоаькъа мехкадаьттаген газаген IаьдоIа мах планал лаьрХIачул 3,2 процент лох а беш, шин бетта паччахьалхенна баьхьайда 30 эзар сом да.

Сийлаьх - боккхача, Октябрьски революце 50 шу лузача лаьнна сийленна наькъалхара мехкадаьттахой коллективе тIаийнйал лоькхий социалистически декхараш. Мехкадаьттел гаэн, яккхара план ханал хьалха ххоачаш а еш, планал совгIа лаьккха лерхI пхи эзар тонн «Iаьржа дошуь», кхо миллион кубически метр газ. Бурдуп тIехара шера плай 27-ча декабре кхоачашъе лерхI, планал совгIа тохарца 150 метр бергъ.

Хьаьта лаьрХIачул совгIа хьалъергьа вышкаш. Паччахьалхенна кхоергьа пхи эзар киловатт-сахьат электроэнергии. «Октябрьнефть» НПУ мехкадаьттахой коллективаца яьх лелаю тха коллективо. Уж декхараш толамца кхоачашдара хьинар кхоалг мехкадаьттахоша.

Р. КОТИЕВ,
«Сунжанефть» НПУ планови отдела инженер - экономист.

ПЛАН—ХАНАЛ ХЬАЛХА

Февраль бетта аьдаьн ханал хьалха кхоачашьвеча предприятешта юкъе я «Чечингстройтраст» треста ремонтно - механически завод коллективе. Лаьхьа я продукце дикал, планал совгIа арахийцай 445 сома маьха продукци.

Октября юбилейна сийленна наькъабахара социалистически яьхе яьннача завода коллективашта юкъе хьалха лаьт Богатырева кулгалдеча участка къахьегамхой.

М. ЗАКИЕВА.

Мишта кхоачашду юбилейни шерара декхараш?

ШУРИЙ ХЬОАНАЛ ЛАККХЪЕ ЕЗА

Укх ЮБИЛЕЙНИ шера хьайбай продуктийнсто лаккхъ-яьрн ун паччахьалхенга дукхагIа йохкарIа доккхий доккхий ханалаш Урус - Мартана районе «Техникий» яхача совхоза хьайбаьн леладелча фермий коллективашца. Уж мишта кхоачашду хьожаш ну боахама цIьоьлагIчеи кхоалагIчеи отделенешкарца шурий-товарни фермашка хилар со.

Ер шу дIаделлаушше шенхаьттиа варIагIоьхьар фермашкара хьайбаьн леладелрашн шоай хьонхамаш лаьхьа-ранна. Паччахьалхенга дукх йохкара кварталнн планаьн хIанзе кхоачашъе йой, хьаьта шурх дIаилара план — 80 процент.

Шурх кIезиг ца - йолийтаьн хьайбаьш Iаьнгара дахар лоарХIаме гIулакх доаца дика кхетаьлу кхоалагIча отделенеерча Магомаджиев Махьмада кулгалдеча ферма хьайбаьш леладелраша. Говзаьча специалиста дикх вIашIехьлоькхкхай фермера болх. Шурх йоарХIаьлй йоькъаьнн юкъе кIаГа хенна ферма балха лаьр хинна Iаьаьтта Советски Iаьдала 50-ш дукхача ден сийна йола социалистически яхь. Ферма пIеча уголокх хьатеха ца хIара доярка тIаийца социалистически декхараш, из хьанца яхье яьннай хьаькъоькха листокаш.

ХIара ферта доярканна беча балха итогаш ешт хьаГIаХулача бетта декхоаш белгалду.

— Къаьстера хала ха я хIанарарг, доахан дахка доладеннад, — йоах доацаш. — Дукха дац Iетта доахан. Цузухьа дерригга низаш тIадахийта къахьег оьла хьалхара квартала плана ханал пхийтта ди хьалха хоачашъара.

Ер шу хьоладечадъ хьоьвтгкъе цхьаьйта тоьш шура яьккхай ферма паччахьалхенга дукх йохкара доацаш. Цхьаьна квартальн планаьн хIанзе кхоачашъе хьинаре дакьа доанаш шин бетта планаш тIехкоачашъийь доярканн.

Масала, доярка М. Дулаевс хьалхарча шин бетта хIара кхоьйна Iаттагара 322 килограмм шура яьккхай. Ше леладелча доаханачаьа хIанзе ворхI тоьш шура яьккхай, шин бетта план 170 процент кхоачашъийь ферме хьалхара мотт яьккхача Магомаджиев Адус.

Деца тоам беш да хьахула Iаьсий дIа ца кхастийтаьн укхаза царна доагIга Iунил деш хилар. Шин бетта цаI мара Iаьса деннадаш ферме. ХIара телятницага тIкъаьв итт Iаьса да. Фермера Iаьсий ондеш тоаьеннеш да. Къаьстера дика да Тасуева Амината группацара Iаьсий. Дийцаьхьи буси 506 грамм дулх IаьхIет парна, пиллаьх 400 грамм IаьхIет парна. Цо гIулакх ду Iаьсашца Магомадова Зайнаба а.

Дика хьокхамаш дакьаа IчьоьлагIча отделене ферма коллективо а.

IаьбаьхаЗа шин бетта шура дIаийца пунктаца йолаьна 680 центнер яла езача 824 центнер дIаеннай ферма хьайбаьш леладелраша. Уххаза а да производстве хьалха латтаа йоькъан, Тоьна 3900 килограмм якхха ца 6331 килограмм яьккхай социалистически яхье котьлышнача Джабаева Асета ше леладелча доахангара. Цуг дукха тIехьайнсаш Баталова Бушо, Юсупова Аеза.

Бакъла, белгал ца дича далаш балхана нийсеу доккхий кхоачамбоапрйш а. Хьайбай продуктийнсто лаккхъ дика хьалха Iалашде дезе детта доахан.

Iалаьмате лоха я шинна ферма продукце дикал. Приемни пункташка дIаделача шурий хьоанал ла мегарг-доацаш баьнсинчул. Дукка пIеннигIга я. ДуккагIдоча дакьъе шурий дIоаьлад 3,3 — 3,5-та яьккхай эрг. Цу гIулакхо чоагIа ве ду фермашта, хIаьта шурий хьоанал лаккхъра деш хIама дац.

Хьайбай шурий хьоанал лаккхъра бовкхаьн доарХIаме да шинн тIарашн тIе ч хьурш массаж елга. Из гIулакх де деза детта ха чаккхIаллаца, лаьхьле цьа кIира хьалха мара юкъах ца дутаьн.

Цуг совгIа шурий хьоанал кIезига хIара балхан доаккъара рацион кье хилар а да. ХьоалагIча отделенеш 15 феврале дена кхоачаьнний силос. «Горец» яхача совхозера ийю шар из ханз. Цу лаьхьбергIа хьайбай продукци яккхарца IаьбоаьмаЗ. Цу тIа силос екъа а я. Хьайбаьнта тела йоьл хьаьхха ха тIехьаьшна йоькъеаннчул тIехьаьГа хьаьхха лицерна я. Дика лаьр из хьайбаьна. Хьайбаьнта телача доаьхьарца ча дац.

Доаккъар кIезига да ферме. Хьанчул тIехьаьГа хьайбаьш мошача компейер тIа лаьжа IаьлаьхIа-ша бетт да.

Къаьстера белгалдаьнна дарггаш Грозненски районе шурий совхозера доаладаш боахама. шура лучча Iуна лард хина еза «Красностенной» фух дола дукьашка дахка шин бIаь шинар воча хьала тIа хилар. Лаьхьа дедиг-на шинарашн тIуьна помещене латт. Гъов хьаьцара тIаДамаш Iолегашн грибок хиннан ба. Фега, мьлхаГа арадаьхар. ХIара шинара бархI доаькъара единица ала езача пхиъ мара лаьр. Цузухьа гIийла да уж. Цох хьаьхулар гуш да. Iодаь Iаьсий эЗамгеи ина боацаьн да. ХIаьта цу хьалаш торо хулийтт Iаьсашта кхеламера лаьар диспенсеи хилийта. Духхьал силос мара доаькъар лаьр царна. Йоа кIезита хилийра родильни отделенеча хьайбаьнта мара телац оаха, якшн бехьаьло лох отделене зоотехника. Ферме механизаци ян.

Ферма ворхI ханалаш уххаза доаргакшта план Дайбоаьйтара гIулакхи агитационно - массови болх. Доахан дахкарга хьежжа ца оттаеш, механически оттийй доярка хIара бетта якхха езаьм шурий план.

Доярканта салоаГча хана деша керда гаьзетаьн журналашца дан ферме холаш коллективашца юбилейни шера къаьстеран хилар. Ну дерригане хьагойт соноаз партийни организацеш IаьбоаьйтаГа, хьайбаьш леладелрашта юкъе лелара болх белгаш.

Нагаьлх санна уж Т. Арчаьнов тIа-чамбоацаьрш леапшача хIна iа а дахка фермай болх нийса вIашIехьбеккхе совхозо ханал хьалха кхоачашъергIа пятилетка шоллагIча шера хьалхара квартале паччахьалхенга шура йоккхара план.

Т. АРЧАНОВ,
тха спецкор.

Наьсарен трикотажни фабрика хьалъеча штукатурни балхаш дан я Нальчика Сона. Ший нормаш тIеннехьоьчашъе ца. Оллилга дезаш цаьнг дика ю Сонас штукатурка. Корра баьсар ца хьокхаш йоаллача Нальчиевай сурт дьинхаз Д. Винторова.

ТIАЙНА ЙОЛА ЙОЬХАНА ЙОЬЛАЬ ЙОЬЛАЬ ЙОЬЛАЬ

Ер шу ДIаделлаушше Iаьнгара дахар лоарХIаме гIулакх доаца дика кхетаьлу кхоалагIча отделенерча Магомаджиев Махьмада кулгалдеча ферма хьайбаьш леладелраша. Говзаьча специалиста дикх вIашIехьлаьккхай фермера болх. Шурх йоарХIаьлй доярканта юкъе кIаГа хенна ферма балха лаьр хинна Iаьаьтта Советски Iаьдала 50-ш дукхача ден сийна йола социалистически яхь. Ферма пIеча уголокх хьатеха ца хIара доярка тIаийца социалистически

ТIАЙНА ЙОЛА ЙОЬХАНА ЙОЬЛАЬ ЙОЬЛАЬ ЙОЬЛАЬ

17-зза СОВГIАТ ДЕННАД

Новогрозненски теплоэлектроцентрала коллективо чIоагIа лоарХIаш сийдеш ву турбинин цоха коммунист слесарь Никитин Андрей Андреевич. Тхо шу совгIа ца хьаьхкай цо эскаре гIулаьх деш. 1960-ча шера денз Новогрозненски ТЭЦ-е болх беш ва из.

Духьышша из хилар ремонтно-строительни цехе слесарий бригада бригадир волаш. Массенена хьокхам телеш болх борз цун бригада. ХIанз цуца дикагIоьла рационализатор лоарХIаш ва из. Цунна эггара хьалхарчаца коммунистически къахьегама ударник яхь сийлен цIи енна цунна.

Общественни декха тIа а хьажийла дика лоаг коммунисте. Профсоюзна заводской комитете член из волг массеех шу да, хIаьта цахьоькъ комитета председателе а ва. Уж декхараш а дика кхоачашду.

Цига цо болх беча цу поаццеча хана 7-гIа совгIат деннад цунна дика болх барах.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозненгро» оператор.

ДИЗЗА ДАКЪА ЛОАЦ

Iаьхача къаьхегама толамаша наькъаьхьхар шоай дезача денна 8-ча марта Грозненски локомотивни депо ахалаш.

Цига белгалъьаьнна дика кIаьхьеч коммунистически къахьегама ударника электрообмотчица Арсхан Зинаидас. ТIехдика худ цо ремонт яь электромотораш, дица цо дехьаш, балха тIа хьоьвам ца хулийташ дукха болх бу цар. Духа я цо кIорь электроанерги а.

Ишта лика болх беш а локомотива машинеста гIоча Дакаева Мареи. 25 шу совгIа ха я цо депо болх бу. ХIаьнлехьа бIаьш сомаш мах бола кочаш тоагог, обтирочни смазочни материалаш яхьий. Парел тIехьа да бусаш къаьхьет Адиева ПььтIамата, Атиева Тамарас, Усманова Сайнас, яьмчар.

Г. АНОХОВ, пенсионер.

Цхьанне санна массане а

Шин бетта план ханал хьалха яхьчаш а еш, планах лаьрХIачул йийцаьнна. Цаьна ютьеГ бе хьалха латта болхлой иницпатива, бехтокхаш, цар бесаьм хул болх яхьы а дикагIа, лучкагIа бе.

Механизатораша ювкъе дуккхагIаьнаш шиннаьн-кхонача специальностийн болаш бе. Цаьна ютьеГ бе хьалха латта болхлой Жуков, Джумаев, Хаджиев, Умаров, Тамасханов. Дика кхоачашду шоай чехкарш ремонт ераша Гешаевс, Тазаевс, Сапарбаевс, Чагаевс, хIиларша а.

Участка коллективо IаьхIокъан а доттаьвеш гIулаьх деш йола участок 283 километр я. Пятилетка хьалхара-ча пера заьвин ханал хьалха кхоачашйир участка коллективо, хIаьта цхьаьлла хьоьхмаш 1,5—2-ша тIехкоачашлаьл. Уж шера а ишта дика къахьегаш ба участка болхлой наьхьаьн декхаш, тоаьеш, уж хозеш гIаьнн йIгIаш. Революце юбилейна сийленна наькъабала хиИчлун ба уж.

У. ГАГИЕВ,
Нохч - ГIалгIай наькъий управлене ППО начальник.

ОАХА ЯЗДЬЧУН ЛЕРАГIА

«Во хьег хьаьбIаьша» аьнна яр укх шера 19 январе «Сердало» газета тIа кепатеха аралькна критически заметка. Цу тIа лоьцар Сунженски района «Заветы Ильича» яхьа колхозе санитарно-ветеринарни гIулаьх да доаттаьлар бахьан долаш дукха доахан доарах.

Цунах лаьца Сунженски юртбоахама производственни управлене начальника нов. Бачманова редакцета хоза бу:

«Во хьег хьаьбIаьша» яхьа критически заметка тIа белгалъьяьна факташ хиннадгга бакъда. Заметка «Заветы Ильича» яхьа колхозе правлене заседаие йийцаьнна. Котама гIоргигатта чуна яхьа лазарр дуХьала хаьнаьха прививкаш ца йир бахьан долаш ветлор яьв. Хусанов балхара мукъаьвалийтаьн. 990 сома боахама хинна зе Сунженски района хьажжа суда бахьа сонамах дуи чотах ихьаметтаоатаьеп да.

«СЕРДАЛО»
3-гIа заг. 14 март, 1967 шу.

МОСКВА. Шосза Социалистическиен Къахъегамэ Турпалэ, генералыным конструктора Яковлев Александр Сергеевичэ конструкторскиен бюро хъалый «ЯК-40» яха пассажирскиен реактивнаи самолет. Цу нерацэ машинаиа ихончам ба 650—700 метр бІаьхэ лаьттан оаса хилче. Йолалучэ хана 24 саге чуха моттиг йолаа ЯК хьадаш ер 300—350 метр я. Самолета массал — сахьвта 750 километр.

СУРТА ТІА: «ЯК-40».

С. Преображенские сурт., ТАСС фотохроника.

ГОРЬКИЙ. УКХ ШЕРА 28 ФЕВРАЛЕ ГОРЬКОВСКИ АВТОЗАВОДА КОНВЕЙЕРА ТІАРА АРАЯЬЛАР «ГАЗ» МАРКАХ ЙОЛА ПХИ МИЛЛИОННАЛАГІА АВТОМАШИНА.

СУРТА ТІА: ПХИ МИЛЛИОННАЛАГІА ЙОЛА «ГАЗ» АВТОМАШИНА ЗАВОДА КОА НАІАРЕХ АРАЙОАЛАШ ЛАТТ.

В. Войтенко телесурт. ТАСС фотохроника.

●

ХЬИНАР СОВДУЛ

Дідадахча шера Ерригрозныи социалистически яхье хьалхара моттиг йьккхар Грозненски слюдяной фабрика коллективо. Пятилетка шоллагІча шера доаха хьалхара толамаш а дотІоаолаелаш да. Ерриг продукци зарахенара февраль бетта плян 105 процент кхочушьлой, товарни продукци арахецара план 119,8 процент кхочушьлой. Март бетта чотах арахийца продукци 19 аьар сома маха я.

Къаьстта дика къаьстаг Бачиева Лизиг керте латтаяь Веденски филиала коллективо, Шулико Евгениеса Васильева Нинаси кулгалдеча участка, бригада коллективаша. Социалистически яхье хьалхара моттиг Іа да тешам хьайоалІа уж коллективашкахь.

А. КОЖУХОВСКИЙ,
Грозненсии слюдяной фабрика партийни организацие секретарь.

БОЛХ ДИКА БУ

«Старогрозненфть» НІУ чуйоалІача КПСС XXIII-ча съезда цІеарІуна кхоалІаІча промысла коллективе февраль бетта плянал совгІа ца хьакхаккхача заводашка дІадаьлийтад кхо біаь совгІа тоин мехдаьлтта.

Планал совгІа мехдаьлтта дІадаьлийта ГІертарал совгІа промысла коллективо чІоаІІа кьовсам лоаттабу цун дикал а лаьха хилийтад. Планах лаьрхІачул 0,7 процент цІенагІа долаш дІадахьийтал мехдаьлтта.

Къаьстта дика къаьстаг оператора, коммунистка ков. Аначенко Константина, Каринский Георге, кьчьчар. Массеик баьха говзал а царех хІаранг, цудухьа цар віаьтІехьдоал хІара сменах нормаш тІехкхоачаьнгье.

А. ТИЩЕНКО.

ХЬАЖАРА ИТОГАШ

Дукха хІ йоаданн республике хинна художественни самодеятельноста VII республикански хьажар керттера цхьа дакъа да Сийлахьа Октябра юбилейна хетаьхьа Ерриг-российски Ерриг-гозненни самодеятельни искусства фестивала.

ДІадахча наІах шера лоаха ДІадахьІ-лаьра самодеятельноста ВлІх тоьаБри керда коллективашца ВІаІІайІийохкаран, ДІаІо а Нохч - ГІалІайІ-чен кхаьхьатаьхой самодеятельни искусство дегІаойалаяра.

Дукха хІ йоаданн хилар художественни самодеятельноста республикански хьажар чакхдІоаІІ этап. Цунах дакъа йоаданн ер дикагІойла коллективашца, цхьаьнгаьлча исполнителашца. Хьалха творчественни самодеятельни искусствоан дегІайІаолаеча башха-дика толамашца дахьалга цхьаьхьарчан лоаман юртаашка, станицашка, промышленни предприятиешкахь, клубашца, техникумашца коллективашца. ТІехьхарча кхаьх цийнахьа М. Ю. Лермонтова «Іеарлгіа республикански театре дикагІчарна юкъе» а дикагІа йоачча художественни самодеятельноста коллективашца концерт делар.

Хьажар чакхдІаьннад. Цига дакъа йоаданн хилар горделра а юртаашкара а 50 аьар саг, царех барХІ аьар вайнахьа кхаделг а йоаданн. Нагахьа хьажаре дакъа йоаданн хинна 31 аьар дешарХо а лаьрХІача 80 аьар совгІа саг ер хьажаре, дакъа лоаданн.

Хьажаре дакъа йоаданн хинна самодеятельни коллективашца 3300 ер, ирз хуьл хьалхагІа мел хинначча хьажаре дакъа йоаданн хинначрел дукхха дукхагІа. Республикански хьажарна жюре итогашца дІа-хьаьхьаьгІ йоаданн ер Іа тешам хьайоалІа. Цунах ер дикагІойла коллективашца, цхьаьнгаьлча исполнителашца.

Сийлахьа Октябра 50-ну лиьдира хетаьхьа республикански VII хьажаре хьалхара моттиг хьожаьлий Ножай-Юрта районо (культура отдела заведующий Б. Айдамиров). ШоллагІа моттиг йийкъар Падтеречни Сунженскии районо (культура отделаЙ заведующеи ни. Гадаев, Февралева). Кхоалгіа моттиг елан Урус-Мартана, Гроозненски районаша (культура отделаЙ заведующеи А. Дидаев, А. Киосова).

Хьанзалца мел хинначча хьажаре уьХ шера этгара хьалха еннаЙ хьажара лаРвеат яха цІи. Из сийлен цІи йьккхар республикерча самодеятельни дикагІойла коллективаша. Лауреата цІи еннаЙ уьХ коллективашца: Урус-Мартана районан ДК хьалха хьалхара коллектива (кулгалХо Д. Кагиров). Нажай - Юрта районан ДК хьалха хьалхара коллектива (кулгалХо М. Исаев). В. И. Ленина цІеарІуна ДК хьалха хьалхара коллектива (кулгалХо Н. Литвинов). Старопромысловски районан Пролетарска цІеарІуна ДК хьалхаран деЙ коллектива (кулгалХо Т. Рябченко). Республикански культурпросветучилища хьалхаран деЙ коллектива (кулгалХо О. Мунзиншвили).

Оркестршта юкъе лауреата цІи еннаЙ ахчарна: Ножай-Юрта РДК хьалха инструментий оркестра (кулгалХо Э. Дерябинев), Шаьла РДК хьалха инструментий оркестра (кулгалХо Х. Абазов), город Гроозненча Гипрогрозненфта института эстрадни оркестра (кулгалХо Э. Рисензон).

Этгара хьалха вай республике лаРвеата цІи йьккхай уьХ коллектиша: Л. Солиневас — В. И. Ленина цІеарІуна ДК эрсий хьалха иллей коллективе солистка, М. Авруповас — «Гипрогрозненфть» института художественни самодеятельносте дакъа лоаначул, Сунженски районера М. Кондратьевагі Э. Махмудовасах. МалгІайчерча Р. Аьбогачиеваса.

Драматически искусства хьалхарчан степена диплом а луш белгалдаьккхар республикански кьонча эрителла тешар. ШоллагІча степена диплом делар В. И. Ленина цІеарІуна ДК хьалха драматически театра. Кхоалгіа степена диплома делар Наьсарени Сунженски хьалха театраща.

Республикански VII хьажара жюре дипломаш грамоташ луш белгалдаьккхар самодеятельни коллективашца, ансамблашца, кьаьстта-кьаьста нах. Царна юкъе ер Гроозненски районера 2. Сулейманова, Н. К. Бирюкова, Гроозненски ГК-ра К. Закриева, Ножай-Юрта районера М. Амаева. Веденски районера Х. Кибиев, ахьа луьккха а баРаш. Уьхх лоанача корреспонденташа ца массане а цІераш яха хала да. Уьхх гаргарча хана республикански VII-ча хьажара итогаш яьй творчески конференци хургІа, пхиГа боьхонца дувнарга дІадахча хьажара итогех лаьца, дІалургда дипломаш.

Республикански хьажара жюре самодеятельни искусства зональни хьажаре Ростове ваха хьожаьлаьв 150 саг. Царна юкъе да Ножай-Юрта, Урус-Мартана, Шаьла, Падтеречни, Наурски, Сунженски, Веденски районашкарн ництта город Гроозненни художественни самодеятельносте дакъа лоаначо хинна.

С. ПЯТАШ,
республикански хьажара жюре секретарь.
СУРТА ТІА: Гипрогрозненфта эстрадни оркестр.

ДИКАЧА НАХАХ

ДЕГО КЪОАБАЛДЕШ

...Аттта хинаиа Мальсагова Исмаїалий Тамаре вахар. Тхъаь нитт шу ер ІІІІІ. кІезиг - дукха дийна вайнахьа хьалхах ніеліаннна. Лагаьр ер йиш йолча хана, цо янстеБькхар Піаліаій педагогически техникум. Советске яхача шоай юрта юха ніаеча, бераштта хьеха яхар иа. Къонча хьехарчоех цун лаьх Исмаїалах йоаьхарш дувнар юртарча лаха. Хьалаттар дора цунна цар, ахьа а хьалагІа хетар лаьнна-ноаноша дувнаеча хабарех тиійна а тиійна бераш школанна хийралалар, занятешка ца яхар. Из ерриг а анализр ца. Къонча хьехархо дукха еаелар юртарча наха а бераштта а. Керда, кІезиаг ца ца хоаш хинна Мамаш мел дукха гучалаьхар цо царна.

Ший деррина вахар яха хетаьлаьр ну заДел йолча хьалсаг. Вешта, хьаьчча гайнарца яхарГІолаш а ялар Исмаїалий Тамара: иштта хьалхалоаар цунна ший доккхачеи сатем боадчеи лего.

1957 шера. Мальсагова ший юрта юха ніаенача хана, дукха ніаГІа ятІа сатенаер цуьн. Массеик ди лаьнна ГІолла сатийна лагІача классера бераштта хьалхаьшка ДІаотта латтар из, ТІаккха - шортІтта, дог детталуш ахьар ца: «Марша доагІалла берашІ».

Массеик цу дахьчаЙ ГІолла МалгІайбике яха ДІаяхар Исмаїалий Тамара. Цо хьеха хьаийцар кхоаначГІа городской школера воХХаннарца ДІаьхьа. Чакхьаллалца хьийхар по нига. Цо хьийхаРаш ХІаІІа яхлагІчча классе да. Кает-каста уьХ болча хуьл да, цар мишта деиа. ГІулаХхаш мишта ТІаьеи, цар тІехьарХоиа кьаьмалаш лаьр ер парех лаьца.

ХІаьта Исмаїалий Тамаре я кхы сатийнагІа йоаннаш йолаа 2-ДІ класс.

Со школе кхаьчча хана урокаш чакхьаллар. Шерра ца-мох ніаеча наІаранн латтача классера ара а яьнна сона дуьхьаЙийгар гобаьккха бераша юкъе ерзаль, кьона я ала йийн йоаца, сатийнен хьаькъаьлен ДаргІаШ ялаЙ бесса дийрза гинчнгаШ долаш йолаа ахьаГ.

— Тамара Исмаїалонна, кхоаиа цхьаьхьа а бувдаргІий Іа тхона фаьлг?

Школера араоолаача наІарта кхаччалца яхар из бераша, цар хаттаРашка лаьрхІа ца а дувгІаш, царна жюп а телаш. ПІаранен татаеен школера ДІаарлийлІхьар бераш. НаІарта Масесна латтар Исмаїалий Тамара уйлаелаеча ца ца ГІолла тІехьа а хьежаш. Цуьл тІехьаГІа сихха ДІаоолаелар — це дезаш дукха гІулаХхаш да. ДІхьаолоча берий ЙайлоЙной болча ту а этта царна кьаьмаЙ де, кхоаиарна занятеш ийийче, хІаьта сарраХха хьаьжарХошца ніаьаьгІахеча яхь ца.

Мальсагова Исмаїалий Тамара — ойаьт йолаш, хьаьсаЙ ІолаШ цецаГот я. ХІаьта цо ДІехьаШ йо ДІа класс школе хІлаГІчарех цаГ я. Цита деша даГІаяр, дІухьагІча дьхьке, вайнахьа бераш да. Дукха болх бе беза царца кьамаЙ, мотт шаьрбеш. Исмаїалий Тамаре хьаьхьаГІа а деш уйІІа а йийя, боьхонца хІара урока план отаеш, хІара минута лоарХІам бу балхах а зеьхь йоаргІоаннаш. Дукхха теркам ІІаьбохййт цо гойтара пособена, хІара ешарХочунца кьІьст - кьаьста деча балха. ДаГалоаГІа. Бугуччеча Любан Богдаков Мурщалін меттах лика кхетаеш, ешарах «хуьш на хинна. Хьехархочо хІараненна кьаьст-кьаьста еш занятеш йора, урокаш чакхъьаннначуьл тІехьаГІа юхе Іара, царцца ухар, цІаГІа е тела занятеш царца цхьаьна Йора, каст-каста, дахьца кьаьмалаш лора цар хьаькъеьа. ХІаьта ДІехьаШ дика кхет уж бераш.

Уж тайпа мотттиаш нагахьа хинна Іаш. ХІаьта хьехархочо массаза а шийна меган дола новкъостаа а ду. ДикагІа йола опыт лаьрхІа Іома а еш, цо ший балха юкъехчуьл бераШта дешар хьехара прогрессивни методаш. Классе болаш болх а бу цо бераша. Цо йийн хулийг дешарХо хьаьгІ кхетам балаеш, тайп-тайпара средствашн приемашн юкъеЙоалаеш.

Исмаїалий Тамаре ший опыт камаьрша ДІалу шоай вахара ниКъ хІана мара ДІаболабеш боанача кьонча ший коллегаШ.

ХІаьта балха ди чакхьаьнначуьл тІехьаГІа, ший депутаташ дехкарашца кхоачашне йолалу из. Диь шу ХІаьхьаГІа МалгІайбике бахача наха. ЧІоаІІа сий дир ийн, шоай депутаташца Нохч - ГІалІайІ АССР Лаьхьенарча Совете харжарца. КІезиг - ниан хьийлаш тІалаХийдаш цо ший харжарХой дуккха наьхаьш кхоачашцар духьа.

Горисполкомен парте горкомен болХХошца цхьана кІезиг кьаьсеГа йийзаЙ депутата МалгІайбике 946 моттиг йоа ниха школа хьаьжар йолаийтА ГІертинн. Кастта ДІайаьлдуьгІча шера занятеш. ОаРпаГІьала йийзаР мехдаьлтатхой культуьр Дворец хьаьлаРца ахча доаккхаш а.

«Восточный» поселке ер латтар бахача наха медицинни гІулаьхь делга — депутата де доаГІаьчя оргІа — 18 марта хьаначалца республике ГІолла гаг - нагахьа моргаш а йолаш цхьаьна йоха хана доаГІа а дехкаш, лохх а латташ, ГІаЙІо муХ а хьаьхьаш, бийсанна 1 градус шеьаьлгІаш 4 градус йІоьхьаГІа хІаччалца, дийнахьа 4—9 градус йІоьхьаГІ температура а йолаш хаоттам хилла тарлу.

Метеостанция.

ШОЛЛАГІА АВТОМОТО ЛОТЕРЕЯ

Вай мехка хьаьхьаГамхошца чІоаІІа, хьаьщ доаГІаш ер соаХка арахийца СССР ДОСААФ автомотоциклеташ 48 миллион сома маьХа цун билеташ маьсаХ бетта дехка лаьлар (вай республике цхьаьн бетта).

Билеташ йийа хинчча 26 аьар совгІа саг а хьомашинаШ мототехникин яьхьар, хІаьта вай республике І Болгеи, М-408 яха 2 «Москвичи», массеик - мотошкин яьккхай.

Дідадахча шера вай республикаца цхьаьн разряда дилаГІа дакъа мара кхьаьдаедар, хІаьта уьХ шера ер йийна доаГІа. 500.000 билет, ешта долчча йитта цхьа разряд. Арахийца 50 миллион билеташ кхаж боаГІаш да.

Лотереина ловзаергІа «Волга» яха 1400 автомобиль, «Москвич-408» яха 2500 автомобиль, «Запорожец» яха 4000 автомобиль, тайп-тайпарча маркаех йола 18400 мотоцикл.

Кхаж боаГІача лотереина я 8000 мотороллер, 8000 мотопед, 12400 мотовелосипед.

58 аьар кхаж боаГІарба 50 миллион сома ниан. УьХ шера арахецаеча шоллагІча лотереях доаГІа кхаьмамаш шозза совгІа дуьхьаГІа хургІоалаш да.

Автомотолотерея хІара разрядаш 250 аьар сома ниаьле 160 кхаж боаГІарбга. МасаЙ, йитта-на разрядаш 500.000 билет кхаьчча вай республикаШ боаГІарбга автомобилаш: «Волга»—7, «М-408»—14, «Запорожец» — 20, мотоцикл: «М-63»— 15, «Урал» — 2 колясканаш, ИЖ — 25, Юпитер —2 колясканаш, и. кх. дІ.

Билеташ, соаХка а санна, ДОСААФ дохкаьрда лоаШанна кхаьн, хІана аьчча боьхонца тешам ба республикерча 280 саг боккха кхаж боаГІарГхилар, ер дакъе 41 автомашина а йоллаш.

Тираж 1967 шера декабрь бетта хургІ, хІаьта кхаж бенча билетех доаГІар дІаеча йиш я 1968 шера 30 декабре кхаччалца.

С. КОСТОЕВ,
Нохч - ГІалІайІ АССР ДОСААФ республикански комитета председатель.

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

Л. И. БРЕЖНЕВА ДАЬЧА ХЬАМАЬЛАХ КЕПАЙОЛОЗОНОЯХАР

Тахан дунен кепайолзон терхама юкъаметтиг лаТТ хІаржарХошца віаШагІахийтачча хана КПСС ЦК Генералыйн секретара Л. И. Брежнева даь хьамаьл. «Іаьдаьмте бекхаьнна долрХІаеча хьамаьл», — иштта ма-Іан ду цун хьамаьлга йІоза ялоаеш цин кепатехьа вранькхчаьна «Нойес Дейчланд» яхача ГДР газетн КПСС ЦК Генералыйн секретара хьамаьла боьхонца ялоаеш ю, советски политико Европе керттера лерХІар тайп - тайнара общественни строки йолча наччалхьаьхьарчаш шера - а бекхаьт а цхьана ГІулаХхаш дедаьдара эша - хьаьлш віаШтІехьоахьлара да, яхаш белгалдоаХкаш долча дерриГча чехословски газеташа. Л. И. Брежнева хьамаьла ялоаеш ше кепатохаш, «Руде право» яхача газето белгалдоаккх, Европе кхеравдеЛе Іаьлшарна хьалхашка гаЙта керттера дуьхьал малйбоьлгерманскин империализма агрессивни политика хилар.

Социалистически мекхий газеташа белгалдаьх «Вштамерча США агрессех, а беТ ягІабгІи йолча Мао Цзэ-дуна группа политикех а дувгаш йоЛа, Л. И. Брежнева хьамаьла юкъера моттигаш. «Социалистически мехкана шоай ГІулаХхаш цхьан бартаца чакхдаьр боьхкача, доарХІаме да. Вьетнамерча ІІема эскалаШ харшаьхьа лорхІар. Мао Цзэ-дун группа политика марксизмах-ленинизмаца юкъе цхьаьккха а хІама долаш ю» — иштта я ПОРП ЦК органа «Трибуна Люду» подзаголовкаш. «КПСС ЦК Генеральн секретарь Л. И. Брежнев: ший проблемаш хьоастаеш юкъаметтиг ю Европа» — иштта ца хьаГІаьнна китайски культаллой провокацетем хьоажаматтеи ялоаеш ГІолла тІехьавола виГ- ВІаШаГІ-ийхийтачча ГІулаХхаш ГІулаХхаш ГІулаХхаш